

શ્રીમદ્-આધ-શકુર-ભગવત્પાદ-પરમ્પરાગત-મૂલામ્નાય-
સર્વજ્ઞ-પીઠમ્
શ્રી-કાઞ્ચી-કામકોટિ-પીઠમ્
જગદ્ગુરુ-શ્રી-શકુરાચાર્ય-સ્વામિ-શ્રીમઠ-સંસ્થાનમ્

સર્વજ્ઞાત્મ-સ્મરણમ્

Introduction to the Acharya

Shri Shankara Bhagavatpada established many Acharya Peeta-s in Bharata and in the end He established the Acharya Peetam called Moolamnaya at Kanchipuram as His moola sthanam. This is the kshetra where Devi Kamakshi known as Kamakoti resides eternally. As per the sayings “kalviyil karaiy-ilā kānchi” (Ta. “Kanchi of limitless learning”) and “nagareshu kānchī”, this shone as a great city and abode of all vidya-s. This is why the Acharya Peetam established by Him in this place is the Jagadguru Shankaracharya Shrimatam Samsthanam known as the Shri Kanchi Kamakoti Moolamnaya Sarvajna Peetam.

Of His shishya-s, Shri Bhagavatpada ordained Shri Sureshvara – who was senior in age, had performed many yajna-s, and was experienced in administration of wordly activities – as the supervisor of all Peetam-s and to guide the individual Peetadhipati-s of younger age in administrative matters. He especially instructed Shri Sureshvara to take care of Shri Sarvajnatma who

was the youngest of all and appointed as the uttaradhikari of His Moolam-naya Peetam.

It is appropriate that Shri Sarvajnatma was named thus as Shri Bhagavatpada had taken Him as shishya when He ascended the Sarvajna Peetam at Kanchipuram. Let us do anusandhana of the verses of pramana texts regarding the charitra of this Shri Sarvajnatmendra Sarasvati Shricharana, and some parts of texts composed by Him, and be the object of Guru Anugraha!

॥ શ્રી-શકુર-ચરિત્ર-પ્રમાણ-ગ્રન્થેષુ ॥

સર્વજ્ઞ-પીઠમારોઢુમુત્સેહે દેશિકોત્તમઃ ॥
તતોડશરીરિણી વાણી નભોમાર્ગાદ્ વ્યજૃમ્મત ।
ભો યતિન્ ભવતા સર્વ-વિધાસ્વપિ વિશેષતઃ ॥
કૃત્વા પ્રસજ્ઞં વિદ્વદ્ભિઃ જિત્વા તાનખિલાનપિ ।
સર્વજ્ઞ-પીઠમારોઢુમુચિતં નનુ ભૂતલે ॥

~ ચિદ્વિલાસીય-શકુર-વિજયઃ

ઉપયાત્સુ બુધેષુ સર્વ-દિગ્ભ્યઃ
પ્રદિશન્નાશુ પરાભવં ચ એભ્યઃ ।
વિધૃતાખિલ-વિત્-પદશ્ચ કાઞ્ચ્યામ્
અ-ધૃતાર્તિઃ સ દિશેત્ શ્રિયં ચ કાં-ચિત્ ॥

~ શ્રી-સદાશિવ-બ્રહ્મેન્દ્ર-વિરચિતા જગદ્ગુરુ-રત્ન-માલા

તામ્રપાર્ણી-સરિત્-તીર-વાસિનો વિબુધાસ્તદા ।
ષડ્-દર્શિની-સુધા-વાર્ધિ-પારદશ્ચ-ગુણોત્તતાઃ ॥
આગત્ય તં દેશિકેન્દ્રં પ્રણિપત્યેદમૂચિરે ।
ભિદા સત્યમિવાભાતિ ત્વયા ત્વૈક્યં નિગદ્યતે ॥ ...
ઇતિ બ્રુવત્સુ વિદ્વત્સુ શકુરાચાર્ય-દેશિકઃ ॥ ...
શ્રુતિ-સ્મૃતિ-પુરાણોક્તૈઃ વચનૈરિતિ દેશિકઃ ।

ભેદ-વાદ-રતાન્ વિપ્રાનાધાયાદ્વૈત-પારગાન્ ॥
તતસ્તતો વિપશ્ચિદ્ધિઃ પ્રણતશ્ચાતિભક્તિતઃ ।

~ ચિદ્વિલાસીય-શકુર-વિજયઃ

શ્રીમચ્છકુર-દેશિકેન્દ્ર-ભણિતૈર્ભગ્ને ચ ભુગ્નાને
તાતે વર્ધન-નામ્નિ સાર્ધમનુગૈઃ શ્રી-તામ્રપાર્ણી-ચરૈઃ ।
સર્વજ્ઞાસનમારુરુક્ષતિ ગુરૌ ધીરં નિવર્ત્ય શ્રુતૌ
ડિમ્ભઃ કોડપિ તમૂન-સમ્મ-સમો વાદૈરરૌત્સીત્ ત્ર્યહમ્ ॥

~ બૃહચ્છકુર-વિજયઃ

તુર્યેડહન્યથ શકુરોદિત-સમાધાને પ્રશાન્તે શિશૌ
તાતાદેર્ધુરિ સંચિયંસતિ ચ તં દૃષ્ટ્વાડતિહૃષ્ટાન્તરઃ ।
આ ષષ્ઠાદપ એવ ભુક્ત ઇતરન્નાખ્યાતિ પૃષ્ઠોડપ્યસા
વોમિત્યેવ ગદત્યજસ્રમિતિ તદ્-વૃત્તં ચ તાતાદવૈત્ ॥

~ બૃહચ્છકુર-વિજયઃ

જ્ઞાત્વૈનં સદૃશાધિકારિણમધાત્ તં બ્રહ્મદેશોદ્ભવં
પ્રાપ્તાનુજામપિ સ્વતો જનયિતુર્વાગ્મી સ વાયં-યમમ્ ।
આખ્યામપ્યકરોત્ સ તસ્ય ચ મહાદેવાભિધસ્યાગ્રતઃ
સર્વજ્ઞાભિધ-શકુરાર્ય ઇતિ યં સ્વસ્યાથ પીઠે ન્યધાત્ ॥

~ બૃહચ્છકુર-વિજયઃ

અથ નિશ્ચિત્ય મનસા શ્રીમાન્ શકુર-દેશિકઃ ।
મઠે શ્રી-શારદાભિખ્યે સર્વ-જ્ઞં નિદધન્મુનિમ્ ॥
સુરેશ્વરં વૃત્તિ-કૃતમન્તિક-સ્થં સદાડડદરાત્ ।
સમં સંસ્થાપ્ય તસ્મૈ સ્વં વક્તું ભાષ્યં સમન્વશાત્ ॥

~ કેરલીય-શકુર-વિજયઃ

તતસ્તતો વિપશ્ચિદ્ધિઃ પ્રણતશ્ચાતિભક્તિતઃ ।
ગીત-વાદિત્ર-નિર્ઘોષૈઃ જય-વાદ-સમુજ્જવલૈઃ ॥
આરુરોહાથ સર્વજ્ઞ-પીઠં દેશિક-પુજ્જવઃ ।

પુષ્પ-વૃષ્ટિઃ પપાતાથ વવુર્વાતાઃ સુ-ગન્ધયઃ ॥

~ બૃહચ્ચક્ર-વિજયઃ

કલ્પબૃદ્ધૈશ્ચ શરેક્ષણાધ્વ-નયનૈઃ (૨૬૨૫) સત્-કામકોટિ-પ્રથે
પીઠે ન્યસ્ય સુરેશ્વરં સમવિતું સર્વજ્ઞ-સંજ્ઞં મુનિમ્ ।
કામાક્ષ્યાઃ સવિધે સ જાતુ નિવિશત્રુન્મુક્ત-લોક-સ્પૃહો
દેહં સ્વં વ્યપહાય દેહ્યસુગમં ધામ પ્રપેદે પરમ્ ॥

~ પ્રાચીન-શકુર-વિજયઃ

॥ શ્રી-કામકોટિ-પીઠ-પરમ્પરા-વિષયકેષુ પ્રમાણ-ગ્રન્થેષુ ॥

પુણ્ય-શ્લોક-મંજરી

તામ્રા-રોધસિ વર્ધનાત્ સમુદિતઃ સન્ન્યાસિતઃ સમ્પન્નાત્
પ્રાગેવાત્મ-વિવાદ-હૃષ્ટ-મનસા શ્રી-શકુરેણૈવ યઃ ।
તત્-પીઠે સ-સુરેશ્વરં સમનયદ્ વર્ષાશ્ચ યઃ સમ્પતિં
ચત્વારિંશતમાસ્ત સ-દ્વયમસાવબ્દાન્ સ્વયં તન્મઠે ॥ ૮ ॥
આચાર્ય-પ્રિય-પદ્મપાદ-ચરણામ્ભોજ-દ્વયી-સેવનાદ્
ઊઠ-દ્વારવતી-મઠાય મુનયે બ્રહ્મસ્વરૂપાત્મને ।
શ્રદ્ધા-રાદ્ધ-પદાય તત્ત્વમતુલં ચિન્મુદ્રયા નિર્દિશત્રુ
એવૈક્યં સમગાન્નિજેન મહસા સર્વજ્ઞ-સંજ્ઞો મુનિઃ ॥ ૯ ॥
કલ્પબૃદ્ધૈઃ સ હયાગ્નિ-લોક-નયનૈઃ (૨૭૩૭) વર્ષે નલે માધવે
લિલ્યો કૃષ્ણ-ચતુર્દશીમનુ મહસ્યામ્નાય-શૈલાન્તિકે ।
ગ્રન્થૈર્યત્-કલિતૈર્ન્યદર્શિ વિશદં સડ્ક્ષેપ-શારીરક-
પ્રખ્યૈરદ્વય-સૂત્ર-ભાષ્ય-ગહન-ચ્છત્રઃ પદાર્થોચ્ચયઃ ॥ ૧૦ ॥

જગદ્ગુરુ-રત્ન-માલા

સલિલાશન એવ યઃ સ-લીલં
વિલયં પ્રાપિપદાર્હતાન્ સુ-શીલઃ ।

સુમ-હાર-ફણીન્દ્રયોઃ સ-દૃષ્ટિઃ
સહિ સર્વજ્ઞ-ગુરુર્હિયાત્ કુ-દૃષ્ટિમ્ ॥ ૩૮ ॥

જગદ્ગુરુ-પરમ્પરા-સ્તવઃ

અપોઽશ્વત્રેવ જૈનાન્ ય આ-પ્રાગ્જયોતિષમાચ્છિનત્ ।
શિશુમાચાર્ય-વાગ્-વેણી-રય-રોધિ-મહોબલમ્ ॥ ૯ ॥
સડ્ક્ષેપ-શારીર-મુખ-પ્રબન્ધ-વિવૃતાદ્વયમ્ ।
બ્રહ્મસ્વરૂપાર્ય-ભાષ્ય-શાન્ત્યાચાર્યક-પણ્ડિતમ્ ॥ ૧૦ ॥
સર્વજ્ઞ-ચન્દ્ર-નામ્ના ય સર્વતો ભુવિ વિશ્રુતમ્ ।
સર્વજ્ઞ-સદ્-ગુરુ વન્દે સર્વજ્ઞમિવ ભૂ-ગતમ્ ॥ ૧૧ ॥

॥ શ્રી-સર્વજ્ઞાત્મ-વાગમૃતમ્ – સડ્ક્ષેપ-શારીરકમ્ ॥

ગ્રન્થારમ્ભે પ્રથમેઽધ્યાયે

અનૃત-જડ-વિરોધિ રૂપમન્ત-
ત્રય-મલ-બન્ધન-દુઃખતા-વિરુદ્ધમ્ ।
અતિનિકટમવિક્ષિયં મુરારેઃ
પરમ-પદં પ્રણયાદભિષ્ટવીમિ ॥ ૧ ॥
સ્વાજ્ઞાન-કલ્પિત-જગત્-પરમેશ્વર-ત્વ-
જીવ-ત્વ-ભેદ-કલુષી-કૃત-ભૂમ-ભાવા ।
સ્વાભાવિક-સ્વ-મહિમ-સ્થિતિરસ્ત-મોહા
પ્રત્યક્-ચિતિર્વિજયતે ભુવનૈક-યોનિઃ ॥ ૨ ॥
પ્રત્યક્-પ્રમાણકમસત્ય-પરાક્-પ્રભેદં
પ્રક્ષીણ-કારણ-વિકાર-વિભાગમેકમ્ ।
ચૈતન્ય-માત્ર-પરમાર્થ-નિજ-સ્વભાવં
પ્રત્યક્ષમચ્યુતમહં પ્રણતોઽસ્મિ નિત્યમ્ ॥ ૩ ॥
ઔત્પત્તિકી શક્તિરશેષ-વસ્તુ-
પ્રકાશને કાર્ય-વશેન યસ્યાઃ ।
વિજ્ઞાયતે વિશ્વ-વિવર્ત-હેતોઃ

નમામિ તાં વાયમચિન્ત્ય-શક્તિમ્ ॥ ૪ ॥
 આરમ્ભાઃ ફલિનઃ પ્રસન્ન-હૃદયો યશ્ચેત્ તિરશ્ચામપિ
 નો યેદ્ વિશ્વ-સૃજોડપ્યલં વિફલતામાયાન્ત્યુપાયોધમાઃ ।
 વિશ્વૈશ્વર્યમતો નિરઙ્ગુશમભૂદ્ યસ્યૈવ વિશ્વ-પ્રભોઃ
 સોડયં વિશ્વ-હિતે રતો વિજયતે વિદ્વેશ્વરો વિશ્વ-કૃત્ ॥ ૫ ॥
 વાગ્-વિસ્તરા યસ્ય બૃહત્-તરંગાઃ
 વેલા-તટં વસ્તુનિ તત્ત્વ-બોધઃ ।
 રત્નાનિ તર્ક-પ્રસર-પ્રકારાઃ
 પુનાત્વસૌ વ્યાસ-પયોનિધિર્નઃ ॥ ૬ ॥
 વક્તારમાસાધ યમેવ નિત્યા
 સરસ્વતી સ્વાર્થ-સમન્વિતાડડસીત્ ।
 નિરસ્ત-દુસ્તર્ક-કલક્રુ-પક્રુ
 નમામિ તં શકુરમરિતાડિઘ્નમ્ ॥ ૭ ॥
 યદીય-સમ્પર્કમવાપ્ય કેવલં
 વયં કૃતાર્થા નિરવધ-કીર્તયઃ ।
 જગત્સુ તે તારિત-શિષ્ય-પડ્કતયો
 જયન્તિ દેવેશ્વર-પાદ-રેણવઃ ॥ ૮ ॥
 ગુરુ-ચરણ-સરોજ-સન્નિધાનાદ્
 અપિ વયમસ્ય ગુણૈક-લેશ-ભાજઃ ।
 અપિ મહતિ જલાર્ણવે નિમગ્નાઃ
 સલિલમુપાદદતે મિતં હિ મીનાઃ ॥ ૯ ॥
 શક્તો ગુરોશ્ચરણયોર્નિકટે નિવાસાત્
 નારાયણ-સ્મરણતશ્ચ નિરન્તરાયમ્ ।
 શારીરકાર્થ-વિષયાવગતિ-પ્રધાનં
 સંક્ષેપતઃ પ્રકરણં કરવાણિ હૃષ્યન્ ॥ ૧૦ ॥

ગ્રન્થપૂર્તો ચતુર્થેઽધ્યાયે

વિધા-વિગ્રહમગ્રહેણ પિહિતં પ્રત્યઞ્મુચ્ચૈસ્તરામ્

ઉત્કૃષ્ટોત્તમ-પૂરુષં મુનિ-ધિયા મુઝાદિષીકામિવ ।
 કોશાત્ કારણ-કાર્ય-રૂપ-વિકૃતાત્ પશ્યામિ નિઃસંશયં
 ક્વાસીદસ્તિ ભવિષ્યતિ ક્વ નુ ગતઃ સંસાર-દુઃખોદધિઃ ॥ ૫૩ ॥
 પશ્યામિ ચિત્રમિવ સર્વમિદં દ્વિતીયં
 તિષ્ઠામિ નિષ્કલ-ચિદેક-વપુષ્યનન્તે ।
 આત્માનમદ્વય-મનન્ત-સુખૈક-રૂપં
 પશ્યામિ દગ્ધ-રશનામિવ ચ પ્રપચ્ચમ્ ॥ ૫૪ ॥
 અદ્વૈતમપ્યનુભવામિ કર-સ્થ-બિલ્વ-
 તુલ્યં શરીરમહિ-નિર્લયની-વદીક્ષે ।
 એવં ચ જીવનમિવ પ્રતિભાસમાનં
 નિશ્ચયસોઽધિગમનં ચ મમ પ્રસિદ્ધમ્ ॥ ૫૫ ॥
 અદ્વૈત-બાધક-મભૂન્મમ યદ્-દ્વિતીય-
 મદ્વૈતમસ્ય બત બાધકમેવ જાતમ્ ।
 મોહાદ્ દ્વિતીયમપબાધકમસ્ય, વિધા-
 સામર્થ્યતો દ્વય-નિબર્હણમદ્વિતીયમ્ ॥ ૫૬ ॥
 આશ્ચર્યમધ મમ ભાતિ કથં દ્વિતીયં
 નિત્યે નિરસ્ત-નિખિલાશિવ-ચિત્-પ્રકાશે ।
 આસીત્ પુરેતિ, કિમિમાઃ શ્રુતયો ન પૂર્વ
 યેન દ્વિતીયમભવત્ તિમિર-પ્રસૂતમ્ ॥ ૫૭ ॥
 ત્વત્-પાદ-પદ્મજ-સમાશ્રયાણં વિના મે
 સન્નપ્યસન્નિવ પરઃ પુરુષઃ પુરાડડસીત્ ।
 ત્વત્-પાદ-પદ્મ-યુગલાશ્રયાણાદિદાનીં
 નાસીન્ન યાસ્તિ ન ભવિષ્યતિ ભેદ-બુદ્ધિઃ ॥ ૫૮ ॥
 યસ્માત્ કૃપા-પર-વશો મમ દુશ્ચિકિત્સં
 સંસાર-રોગમપનેતુમસિ પ્રવૃત્તઃ ।
 ત્વત્-પાદ-પદ્મજ-રજઃ શિરસા દધાનઃ
 ત્વામા-શરીર-પતનાદહમપ્યુપાસે ॥ ૫૯ ॥

શ્રી-દેવેશ્વર-પાદ-પદ્મજ-રજ:-સમ્પર્ક-પૂતાશયઃ
 સર્વજ્ઞાત્મ-ગિરાડઙ્કિતો મુનિ-વરઃ સડ્ક્ષેપ-શારીરકમ્ ।
 ચક્રે સજ્જન-બુદ્ધિ-વર્ધનમિદં રાજન્ય-વંશ્યે નૃપે
 શ્રી-મત્યક્ષત-શાસને મનુ-કુલાદિત્યે ભુવં શાસતિ ॥ ૬૨ ॥
 ભુજઙ્ગમાઙ્ગ-શાયિને વિહઙ્ગમાઙ્ગ-ગામિને ।
 તુરઙ્ગમાઙ્ગ-ભેદિને નમો રથાઙ્ગ-ધારિણે ॥ ૬૩ ॥

